HARVARD
MEDICAL LIBRARY

VE RI TAS
VERITATEM PER MEDICINAM QUÆRAMUS

IN THE
Francis A. Countway
Library of Medicine
BOSTON

N° 67.

CHRISTIANI BERNHARDI ALBINI

ORATIO

INAUGURALIS,

DE

Anatome prodente errores in Medicis,

Habita ad diem xx. Septemb. 1723.

CUM

Extraordinariam Medicinae, Anatomes, & Chirurgiae Profeſſionem ſuſciperet.

TRAJECTI ad RHENUM,
Apud GUILIELMUM VANDE WATER, Academiae Typographum. cIↄ Iↄ ccxxiii.

VIRIS.

NOBILISSIMIS.

ET.

AMPLISSIMIS.

INCLYTAE. ET. FLORENTISSIMAE.

URBIS.

TRAJECTINAE.

CONSULIBUS.

ET.

SENATORIBUS.

ACADEMIAE.

CURATORIBUS.

ARTIUM. ET. SCIENTIARUM.

PATRONIS. ET. FAUTORIBUS.

ORATIONEM.

HANC.

D.

CHRISTIANUS. BERNHARDUS. ALBINUS.

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
Open Knowledge Commons and Harvard Medical School

http://www.archive.org/details/christianibernha00albi

ORATIO
INAUGURALIS,
DE
Anatome prodente errores in Medicis.

NOBILISSIMI, ATQUE AMPLISSIMI HUJUS URBIS CONSULES, ET SENATORES, ACADEMIAE CURATORES.

MAGNIFICE RECTOR.

CELEBERRIMI OMNIUM DISCIPLINARUM PROFESSORES.

VERBI DIVINI INTERPRETES FIDELISSIMI.

DOCTORES OMNIUM ARTIUM ATQUE SCIENTIARUM ERUDITISSIMI.

CIVES, HOSPITES, QUOTQUOT ADESTIS ORNATISSIMI.

TU DENIQUE JUVENTUTIS CORONA, SPES PATRIAE, NOSTER AMOR.

Si laudes earum rerum, quibus deinceps me praepoſitum voluerunt Patriae, & Academiae Patres Illuſtriſſimi, hac praeluſione diligenter commemorare vellem, ſi in iis utilitatis, & dignitatis longe plurimum ineſſe affirmare, & magnificis, exquiſitiſque verbis probare ingrederer, etſi a veteri, & communi conſuetudine non multum recederem, vereor tamen, ut me dicentem minus diligenter jam de principio attenderetis non modo, ſed antequam ſermonem ad finem perduxero, pene exploderetis. Facit enim illa ipſa conſuetudo, & promiſcua fere cujuſcunque diſciplinae laudatio, & exaggeratio, ut, quo magis ſplendidis ad probandum argumentis, & gravibus ad movendum verbis laudantis oratio fuerit ornata, & perpolita, eo minus apud circumfuſam multitudinem habeat auctoritatis, quae ſibi perſuadet, vel non omnino ex animi ſententia ita eum loqui, ſed quod eam diſciplinam exornandam ſibi ſumſerit, vel ſuae, quam profitetur, artis amore ductum, corraſis undique argumentis omnes ingenii, & di-

cendi vires contuliſſe, ut & ejus dignitatem maximo opere commendaret, & ſe ipſum, qui eam poſſideat, & traditurus ſit, alicujus momenti eſſe omnium animis perſuaderet. Quae licet mihi, de apta primae hujus meae concionis materie diſpicienti, aliquem injicerent ſcrupulum, ac dubitationem, excitandum tamen in diſcere cupientium animis rei anatomicae ſtudium, cujus cura prae caeteris mihi eſt demandata, admonendosque eos exiſtimavi, quantum diligens, & accurata ejus pertractio momenti habeat ad Medicinam recte, perfecteque diſcendam, & exercendam. Cum enim credam, eſſe eam princeps & firmiſſimum Medicinae totius fundamentum, eo, quod ſola ad vitam ſanitatemque, & quamcunque corporis humani actionem ſimpliciſſimam vere, & ex ſuis cauſis cognoſcendam argumenta ſuppeditet, laborem haud inutilem prorſus, nec ab eo munere, quod hodie auſpicor, alienum ſuſcepturus mihi videor, ſi non communibus, & tralatitiis illis laudibus eam onerem, ſed ipſa re demonſtrare annitar, quid ad detegendam in ſapientia medica veritatem, qua, uti in cœteris omnibus, ſic in hac praeſertim, nihil debet eſſe optatius, ſemper valuerit

luerit humani corporis fabricae cognitio. Quanquam haud diffitear majori forte cum applauſu, ſaltem confidentius, hac me opera eſſe perfunꝺturum, ſi pro iis tantum foret diſputandum, qui in hiſce ſtudiis ſunt verſati, idque non ornate adeo, quam plane, & ſimpliciter. Nunc vero, quum ita evenerit, ut & omnium in hac celebritate animos, quos varia delectant ſtudia, mea oratione demulcere debeam, & tenere, & meae in dicendo tenuitatis ſim nimium conſcius, omnem A. H. in Veſtra benevolentia ſpem habeo repoſitam, ſimul mihi blandiens fore, ut animum, Veſtra praeſentia, & inuſitato hoc ſpectaculo inſigniter commotum, & perturbatum ſilentio, & vultuum ſerenitate ſitis confirmaturi. Quare, dum prodentem in Medicis errores Anatomen brevi ſermone Vobis depingo, pauxilli temporis attentionem mihi ne denegetis, etiam atque etiam rogo.

Duas in tradenda, & factitanda Medicina, inter ſe maxime diverſas, omnium aetatum Medicos celebratiſſimos vias tenuiſſe legimus. Hi enim in ſolo uſu, & experientia totam hanc diſciplinam ponentes, nihil ad eam pertinere exiſtimarunt Anatomen, & Philoſophiam, omniaque ex

his

his elicita ratiocinia, fruſtraque in cognoſcendis vitae ſanitatisque & continentibus morborum cauſſis operam multam conſumi, quum his omnibus commode carere poſſit ſalutaris profeſſio, ſufficiatque Medico, morbum ſimpliciter cognoviſſe ex cauſſis evidentibus, praegreſſis, & praeſentibus propriisque ipſi ſymptomatibus; tumque oppoſitum ei medicamentum perſpexiſſe: ad quae non fabricae corporis cognitio, non intellecta penitus morbi natura, nec ſubtile ratiocinium, quidquam juvent, ſed ſola tantum experientia, & experimentorum requiratur notitia: atque adeo firma, ſolaque totius artis fundamenta eſſe ſingularia obſervata eorum, quae in quolibet morbo juvare, vel fortuitus caſus indicaverit, vel induſtria, periculum faciundo, detexerit, vel & ipſa ſibi commiſſa, nec turbata, natura fuerit operata. Haec vero diligenter notata in ſimilibus caſibus iterando, aut eorum forte defectu ejusdem generis alia ſubſtituendo, totam abſolvi Medicinam. Illi vero, ut morbus legitime & certius curari poſſit, maxime intereſſe profeſſi ſunt, ut non modo ex evidentibus cauſſis, praeſentibusque phaenomenis, ſic cognoſcatur, ſed ut inprimis indoles ejus,

cauſſaeque, uti vocant, proximae, penitiſſime habeantur perſpectae: has enim ſolas indicare Medico, quid agere debeat, & quibus ad morbum profligandum indigeat auxiliis.

In qua ſententiarum ingenti diſcrepantia, quum rationales dicti Medici jure ſummo glorientur, tantum ſe Empiricis, non modo vulgaribus illis, ſed etiam optimis praeſtare, quantum rerum omnium ſcientiſſimi, & in luce clariſſima firmiter incedentes, antecellant ſemidoctis, iiſque, qui tenebricoſa caligine circumfuſi, incerto errore vagantur, tamen iis in ipſis, quibus ſupra Empiricos maxime ſe efferebant, adeo veritatem pleroſque non eſſe conſecutos, ut ejus inveſtigandae protinus quaſi obliti, omnem vim ingenii in fingendo fere conſumſerint, & opinionibus tantum in re tam ſeria pugnaverint, graviter ab Empiricis, nec immerito accuſantur.

Recte quidem illi Veri Medici nomen mereri affirmarunt, qui, quid proprie morbos faciat, non ignoraverit; eoſque ex ſuis cauſſis plene cognoverit; & cum cauſſae proximae morborum plerumque in obſcuro ſint poſitae, morbusque tantummodo ſit quidam a ſanitate receſſus, jam

ante

ante omnia ſanitatem, cauſſaſque, quae ſecundam valetudinem efficiant, penitus eſſe intelligendas; ut enim rectum ſit index ſui & obliqui, ita & ſanitatem eſſe ſui & morborum. Principium itaque ſermonis in Medicina eſſe debere naturam humanam, cognoſcendum eſſe prius totum humanum corpus in conditione ſua perfectiſſima, inquirendum in rationem functionum ejus, nullamque a ſano exerceri ſolitam actionem occurrere debere, cujus cauſſae Medico perfecte cognitae non fuerint. Quibus ſane cum nihil verius dicere potuerint, & ſalutarius, tamen in explicandis ſanitatis, functionumque ejus cauſſis, tantum abeſt, quidquam commodi utilitatisque rei medicae pleroſque attuliſſe, ut magnam partem omne ſuum ſtudium in eo poſuiſſe videantur, ut & temere fingendo tenebras ei offunderent denſiſſimas, & inter ſe tantopere diſſentiendo, omnem deſperandi veritatem injicerent ſuſpicionem. Etenim plurimos tam egregie in his ſe geſſiſſe deprehendimus, ut omnem protinus ex Medicina rationem proſcribendam, & cum abſque hujus ope nulla actio intelligi queat, harum indaginem, ut quae incomprehenſibiles natura ſint, ſupervacaneam eſſe,

cum Veteribus Empiricis cenſeremus, niſi haec non rationis, ſed ratione male utentium, vitio in Medicinam irrepſiſſe inter intelligentes ſatis conſtaret.

Quam vero putatis A. H. tot erronearum opinionum, tot inter laudatiſſimos viros diſſenſionum praecipuam fuiſſe cauſſam? ſane ſi quis penitus introſpicere, & id quod res eſt dicere voluerit, fateri mecum cogetur, majorem non repperiri, quam quod partium fabricam, per anatomicam exercitationem cognoſcendam, pro unico ſuorum ratiociniorum fundamento ubique non aſſumpſerint, ſed accuratam earum cognitionem vel ut parvi momenti negligentes, vel ut ſupervacaneam ſpernentes, vel denique latentem non attingentes, vagis tantum ratiociniis cuncta impleverint. Quum enim quaelibet in humano corpore actio ſimpliciter ſit certa quaedam & definita motus exercitatio, a fabrica partis, quae eam exercet, tanquam a cauſſa pendens, perſpicuum eſt, ut effectus, qui ſenſibus noſtris deprehenduntur, penitus intelligantur, in latentem eorum cauſſam, nempe partium firmarum & fluidarum fabricam atque indolem eſſe inquirendum; ad haec enim, integre

prius

prius perſpecta, ſi applicentur leges phyſicae & mechanicae univerſales, atque ſingularia in quavis parte obſervata, caſte & caute ratiocinando ad cauſſarum cognitionem haud adeo difficulter perveniri. Et uti hanc optimam & unam eſſe viam Sapientis cogitata ratio docet, ita etiam omnium aetatum & temporum experientia ipſa re eam comprobavit. Nam quoties Medici et Philoſophi ex datis iis, quae Anatome evidenter demonſtrat, legitime ratiocinati fuerunt, toties quoque ea in medium protulere, quae bona et vera eſſe, non tantum eorum perſpicuitas, ſed ipſa etiam immutabilitas aperte indicant. Ubi vero partium ſtructurae indaginem praetermiſerunt, vel quam aſſequi nullo modo poterant, ingenio ſuo excogitare et ſupplere conati ſunt, mille ſtatim erroribus obnoxii facti, obſcura, dubia, pleraque falſiſſima memoriae prodidere. Quae etſi primo aliquam prae ſe ferrent veri ſpeciem, et, quod ſaepe a magni nominis viris profecta eſſent, ab indoctis et imperitis approbarentur, tamen cum nullo certo fundamento, ſed ſola tantum auctoritate, niterentur, nequaquam ſtabilia et certa permanſere, nec confirmata ſunt diuturnitate

temporum, vitiavitque tantum veritatem haec figmentorum colluvies, donec Anatome diligentius exculta latentes errores prodidit, & nudam manifeſtavit veritatem.

Et ne cuipiam veſtrum nimium in his dixiſſe videar, circumferamus quaeſo mentis oculos ad ea, quae de vita humani corporis in ſcriptis reliquerunt veteres. Exſpectatis, ſcio, aliquid hic certi & perſpicui, cum absque vita nulla eſſe poſſit ſanitas, nullaque in corpore actio exerceatur, ſed omnia quieſcant, cum hanc ante omnia in ſano & aegroto aeſtimare & moderari, ejus vim & robur ex cauſſis ſuis cognoſcere debeat Medicus, ut nunc vires languenti addere, nunc ferocienti commode demere queat; cum denique ſola ſit, quae corpori applicata, vel ingeſta, ſive alimentorum, ſive medicamentorum, ſive venenorum titulo actuoſa reddat. Quid vero eam proprie eſſe, & a quibus tandem cauſſis eam pendere crediderunt? nempe ante felicia illa Harvaei tempora vix aliam ejus agnoverunt cauſſam praeter nativum illud, adeo decantatum, calidum. Nam cum recte dicerent vitam hominis eſſe conjunctionem animae & corporis, ut cauſſam hujus conjunctionis, quatenus a corpore

pore

pore pendet, id eſt vitam corpoream, indicarent & explicarent, eam uno calore nativo contineri affirmarunt, qui licet ſingulis partibus a principio fuerit inditus, in corde tamen inprimis niduletur & abundet, & maxime in ſiniſtro ejus ventriculo excoquatur: & ne difflatus, aut conſumtus aliquando extingueretur, ſanguinem & vaporem ſanguinis, tanquam materiam & pabulum, a dextro cordis ſinu ſuppeditari, qui in corde a perenni ejus motu elaboratus, calidior tenuiorque factus, caloris nativi fiat vehiculum, quo ille exceptus e corde velut e fonte in omnes corporis partes diffundatur. Hoc erat inſtrumentum, cujus ope anima ſuas exerceret facultates, cujus quamdiu ſcintillula in corpore ſupereſſet, tam diu vita perennaret, quam primum vero integre eſſet extinctum, jam mors adeſſet: & cum in corde potiſſimum recondatur, id propterea primum vivere, poſtremumque mori; & quae, paululum ab his diverſa, huc tamen fere recidentia, alii alia pulchre excogitaverunt. Intelligitis vero A. H. egregios hujus ſententiae auctores inſeparabilem quidem a vita effectum optime agnoviſſe, ejus tamen & vitae cauſſas minime eſſe adſecutos; ſed ipſum

actuo-

actuoſae vitae effectum, calorem, pro efficiente eam habuiſſe cauſſa. At laterent haec omnia craſſis adhuc occultata & circumfuſa tenebris, niſi ſubindicati a Serveto, Columbo, Caeſalpino, experimentis autem pleniſſime ab Illuſtri Harvaeo confirmati ſanguinis circuitus ope lucem in his reſpexiſſimus. Nunc enim multis et firmiſſimis argumentis, quae tam ipſa partium fabrica, quam anatomica experimenta plurima ſuppeditarunt, corporis noſtri vitam in perenni iſto humorum circuitu tantum conſiſtere, ſolertes nos docuerunt Anatomici.

Quoniam ergo anatomicis inventis haec tantum accepta ferenda eſſe ratione utentes tam manifeſte didicerint, exiſtimatis procul dubio, et jure profecto, eos, in hujus circuitus cauſſis eruendis, Anatomen ducem ubique fuiſſe ſecutos, neque extra chorum, uti ajunt, ſaltaſſe. Sed quam facile, quam cito, fidiſſimum hunc ductorem deſerentes, de recta declinarunt via, & vagis indulgentes ratiociniis, ſuo quaevis finxerunt arbitrio? Quid enim? Hic carnem cordis in ſuis poris continere aliquem ſine lumine ignem ſcribit, qui ſanguinis guttulam, in ventriculos cadentem calfaciat, attenuet, ſuo fer-

ſervore dilatet, & expanſo corde erumpere cogat. Ille ad exemplum lactis, ad ignem incaleſcentis, ſanguinem in cor illapſum, ab innato cordi, & perpetuata efferveſcentia conſervato, igne accendi, rareſcere, cordis parietes, quoad fieri poſſit, expandere, donec moleſtatum ſeſe contrahat, arctet cava, & contentum ſanguinem expellat. Et cum plerique cauſſas circumductionis humorum non in ſingulari quadam cordis & vaſorum vi & actione, ſed in ipſius ſanguinis inteſtino motu, fermentationis vel efferveſcentiae inſtar impetum faciente, quaererent, factum ut eam vel ab utriusque ſanguinis ad cor adſcendentis, deſcendentisque, hujus bilem alcalinam, ut putabant, illius lympham & ſuccum pancreaticum acidum, advehentis, miſcela, vel allato per venam emulgentem aut cavam, in capſis atrabiliariis elaborato fermento, vel in ipſo corde a ſanguine, inter ejus columnas haerente & aceſcente, producto, vel a ſanguine ſale, ſulphure, ſpiritibus conſtante, ſponte ſua turgeſcente, fermento nitro-ſulphureo, quod in cordis parietibus collocetur, occurrente, excitari, & promoveri exſtimaverint, & poſteris ſuis perſuadere voluerint. Ita hercle,

cle, ut caeteros ſileam, ratiocinati ſunt optimi & celebratiſſimi in arte medica Viri; & vivunt adhuc, qui teſtari queant, quam avide haec ſingula ſuis temporibus exceperint, quantopere ea probaverint, & admirati fuerint, praeceptorum auctoritate facile abrepti; quae tamen, cum anatomicis demonſtratis non inniterentur, diu non viguerunt, ſed ita ſubito eviluerunt, ut fabulis inſulſis, & quae ne audiri quidem mereantur, hodie annumerentur. Poſtquam enim egregius Borellus, in vivi cervi ſubito aperti ſiniſtrum cordis ſinum thermometro immiſſo, majorem ibi, quam in reliquis viſceribus, calorem non obſervari demonſtravit, Veſtalis ille & Vitalis cordis ignis, tanti in corpore motus auctor, refrigeratus ſubito eſt atque extinctus. Poſtquam Harvaeus, Wallaeus, Lowerus, aliique, captis & iteratis in vivis animalibus experimentis, evicerunt, ſanguinem ſponte ſua nec fermentari, nec fervere, nec ebullire, rareſcere, quatenus ea ſenſibus noſtris queant deprehendi, funditus ſimul everterunt, quidquid de horum motuum natura, origine, perennatione & inſignibus effectis, tam ſpecioſe excogitaverant. Meliora longe, immo vero certiſſima nos docuerunt

cuerunt & ſabricae cordis vaſorumque curata contemplatio, & ſedula vivorum animalium inſpectio: nullum ſanguini, niſi quatenus in cava flaccida cordis irruens ea mole ſua irritat, omnem contractili vi ſinuum, auricularum, cordis & ſimplici aliarum partium preſſioni deberi humorum motum & impetum; nec aliam eſſe cauſſam, quae humorum motum perennare faciat, praeterquam mirabilem illam cordis & caeterorum vaſorum, ut ita loquar, proprietatem, qua certa lege, certis temporibus modo reſoluta, quaſi flacceſcendo, apta evadant in cavis ſuis ampliatis preſſos a vicinis humores excipere; modo ſeſe contrahendo, cava arctent, & excepta, vi quadam, in continuata vaſa expellant. Prius tantum eſſe effectum, qui a ceſſatione cauſſarum contrahentium pendeat, poſterius autem neceſſario requirere & legitimorum humorum in cava influxum, & ſanguinis arterioſi per arteriolas minimas in villos contractiles motum, & ſuperadditam quandam a cerebello per nervos efficaciam. Inde exhauſtum ſanguinem animal mori quieſcente machina, aëre vel tepida per venam cavam, aut ductum thoracicum in mortuo verſus cor adacto, motum ejus

 ſae-

ſaepe reſuſcitari, inde, ſublata quocunque modo cerebelli cum corde communicatione, motum cordis ſubito ceſſare. Cum tamen reſectum de corpore, omnique orbatum ſanguine corculum, immo minutim conſciſſum, aliquamdiu violenter ſe ipſum moveat, &, poſtquam jam quievit, acus cuſpide ſtimulatum motus repetat, continuet, ſubſiliat, non omnia ſimplicibus illis mechanicis cauſſis adſcribenda, ſed eſſe adhuc aliam latentem, per ſola iterum experimenta animadverterunt caſtiſſimi in Philoſophis.

Uti vero fingentium licentia, & auctoritate depreſſa veritas Anatomes cultu in his facile emerſit, ſic & in caeteris humani corporis actionibus omnibus eveniſſe, & quotidie evenire nullo negotio oſtenderem, niſi diffuſa longe lateque materies, & hujus loci ratio in principibus ſubſiſtendum eſſe juberet. Quare lubet paulliſper excutere, quam miras Anatomes excultoribus gratias memori mente perſolvere debeamus, quod in explicanda cibi potuſque concoctione, & in aſſignanda eorundem per corpus diſtributione, figmenta explodere, & nudam nobis & poſteris ante oculos ponere voluerint veritatem. Actio nulla eſt, de qua tantopere non ſolum priſci Medici, ſed etiam recentes diſſentiant.

Era-

Eraſiſtratum atteri cibum in ventre, Pliſtonicum putreſcere, Hippocratem per calorem concoqui, Aſclepiadem crudam materiem, ſicut aſſumta eſt, in corpus omne dividi, contendiſſe & ſuis perſuaſiſſe ſectatoribus, Celſus auctor eſt. In quorum ſingulorum propemodum ſententiam nonnullos quidem recentiorum iviſſe, alios vero fermentationis, efferveſcentiae, archaei, extractionis, acidi ſolventis, & his ſimilium ope, concoctionem peragi voluiſſe, apparet ex ſcriptis. Verum noſtrae aetatis Anatomicorum induſtria ſingula iſta tum penitus refutavit, tum etiam multum correxit. Ne vero dicam verboſius de calore, hic non majori, quam alibi in corporis viſceribus, de archaeo nihil omnino explicante, de acido ſolvente in ventriculo neque reperiundo, neque alibi ut in liene elaborato, & in eum delato, de fermentatione, cujus nulla in ſano hic loci obſervantur phoenomena, effectuſque, de excitantibus eam & promoventibus fermentis, vel in acido ſingulari & vitali, nativo ventriculo, vel in principio quodam interno ventriculo congenito & inſito, vel in praecedentis coctionis relliquiis, vel in bile, ſaliva, humore gaſtrico, pancreatico acidis fruſtra quaerendis,

 de

de iiſdem a liene inſpirandis, & ad ſtomachum per vias aut nunquam demonſtratas, aut huic operi ineptas, deferendis, ne inquam de his, quae dudum exploſa ſunt et ejecta, prolixius diſſerendo, veſtra abutar patientia, conſideremus, quaeſo, paullo attentius, quid nobis et poſteris perſuadere voluerint, qui ex data fabrica partium ratiocinandum inprimis prae ſe tulerunt, et quam cenſorie in hos etiam animadverterit Anatome. Eos volo laude digniſſimos viros, qui omnem noſtrae machinae in aſſumta effectum in ſola laevigatione et tritura poſuerint. Quam appoſite, quam vere dixerunt eſſe aliquam in prima concoctione perficienda firmarum partium vim et efficaciam. Quam legitime ratiocinati ſunt, ubi ventriculum et inteſtina, quod fibris muſcularibus certo ordine poſitis manifeſte ſint praedita, habere ſuam longitudinem et latitudinem minuendi potentiam aſſeruerunt, quo fiat, ut cava, quibus circumponuntur, anguſtare, et premere in iis queant contenta. Quam vere affirmarunt, hinc non premi modo ſimpliciter ingeſta, ſed utcunque etiam teri et propelli, quod haec contractio non ſimplex tantum, ſed vermicularis, ſed ſucceſſi-

va

va in vivis animalibus fuerit deprehenſa. Quam pulchre animadverterūnt, haec cum primis juvare alternam & validam imi ventris, & ſepti medii in contenta abdominis actionem, qua, quamdiu vitae tantillum ſuperſit, prematur ſemper maxime & comprimatur ventriculus. Haec ſane omnia tam vera ſunt, ut, qui dubitare poſſit, non inveniatur. Verum ubi hanc firmarum partium actionem ad totum concoctionis negotium conficiendum fere ſufficere ſibi perſuaſerunt, & earum potentiam ingentem eſſe anniſi ſunt demonſtrare, ideo tantum, quod eas in ipſo homine accurate contemplari, ibique earum robur attente ponderare neglexerint, haud mediocribus erroribus facti ſunt obnoxii. Quis in anatomicis paullo exercitatior credat muſculos agere in ratione ſui ponderis? Quis ex hoc principio ingentem abdominis muſculorum & diaphragmatis vim facile & vere determinaverit? Et licet hoc fieri poſſe detur, quis ad cognoſcendum fibrarum ventriculi muſcularium pondus totum recentem ponderaverit ventriculum? quem ex anatomicis conſtat longe minimam ſuae molis & gravitatis partem muſculoſae fabricae, maximam vero membranis, vaſis, humoribusque variis

riis debere. Quis obſecro, qui ſemel vidit & attente conſideravit muſculares ventriculi humani fibras, tam paucas, tam tenues, qui tantam iis vim eſſe putet tribuendam? quae vel quadrupla potentiae naturalis cordis ſit habenda. Quis, qui in viventi animali cordis et ventriculi vires ſenſibus ſuis externis exploraverit, has inter ſe comparandas eſſe judicet?

Ut vero tanto haec redderent veriſimiliora, in auxilium vocarunt, quae pulchre ſane in aliis animalibus notaverant, et validos eorum ventriculos non modo, ſed ipſa, ex quibus eorum robur poſſit aeſtimari, adduxerunt experimenta. Nec equidem nego commodi, utilitatisque plurimum comparatam habere Anatomen, ſi modo rite inſtituatur, et caſte cauteque ad hominis conſtructionem transferatur; in hoc tamen ipſo exemplo facile erit demonſtrare, quantum ſaepe veri quadam ſpecie poſſit imponere, et quantum ei ipſa accurata humanarum partium conſideratio merito ſit anteponenda. Validiſſimis, et ad terendum lacerandumque quaſi factis ventriculis nonnulla et certa quidem animalia a natura eſſe inſtructa per Anatomen edocemur, eorum quoque in terendis et comminuendis ingeſtis vim eſſe

eſſe ingentem docent obſervata. At eademne vis humano ventriculo erit adſcribenda, quae Bovino, quae Gallinaceo, quae piſcium quorundam? Conferendusne ille erit cum primis illis bovini generis ventriculis, qui in interna ſede, qua ingeſta reſpiciunt, tam duri et hispidi ſunt, apicibusque acerrimis erectis undique adeo rigent? Conferendusne erit cum ventriculis volucrum, quibus rugoſi plerumque, cornei quaſi, aſperique intus ſunt, quibus validiſſimis, ingentibusque muſculis cingi ſolent, quorumque tanta eſt in parvum ventriculum potentia, ut latera ad ſe invicem adducere, totumque cavum mire anguſtare et fere integre abolere queant. Conferendusne cum ventriculo Gryllotalpae, corneo, dentato, cum ventriculo Aſtaci, Mugilis & ſimilium? An quia hi & calloſitate & aſperitate & circumpoſitorum muſculorum mole & robore ingentem vim poſſunt exercere, eadem humano ventriculo erit tribuenda? Cur ergo ille amplus eſt & valde extenſilis, ſemperque flaccidus? Cur non denſa fortiſſimorum muſculorum ſerie, ſed paucis & tenuibus fibris eſt praeditus, quae nec cavum ejus unquam penitus abolere, nec tantarum virium au-

ctores eſſe queant? Cur ille mollis adeo tenerque intus obſervatur, ſuperficie per ſe mehercule ad terendum & radendum ineptiſſima, & molli inſuper, motumque abſorbente muco ſatis ſemper incruſtata. Docere profecto eos haec omnia poterant, longe alia ab humano, quam ab illorum animalium ventriculis ſperanda eſſe & exſpectanda; & licet in animalibus inſignes obſerventur effectus, eos tamen in homine fruſtra quaeri. Ea ſit ventriculi vaccae potentia, ut acus & clavos minores factos & politos in eo reppererit Celeberrimus Wepferus; ea gallinacei, ut nuces avellanas duriſſimas in pollinem redegerit, auctore Inclyto Borello, ut aerea, argenteaque numismata convoluta, poſt aliquot dierum in eorum ventriculis moram, & pondere imminuta, & convexa ſuperficie inſigniter attrita, concava interim immutata deprehenderint; ea ventriculi ſtruthionis, ut ingeſtae monetae litteras deleverit, totamque attenuaverit; ea anatum ventriculi, ut eum glandium corticem in pulverem mutaſſe obſervaverit Illuſtriſſimus Brunnerus. Eademne propterea humanum poſſe concludes? Contraria his ſentimus, immo ſcimus, qui attendimus, quemadmodum ſic factis ventriculis ad ali-

alimenta, quibus utuntur, cruda, duraque & aſpera iſta indigeant animalia, ſic mollem tantummodo & debilem hominis ventriculum mollibus, teneris, ſuccoſis, & praeparatis plerumque cibis, quos aſſumere ſolet, ſatis ſufficere. Quod tanto certius credimus, poſtquam captis experimentis didicimus ſolas tantum fluidas, ſuccoſas, molles, & facile deterendas, & in liquidis noſtris ſolvendas alimentorum partes, chylo materiem praebere; coeteras vero, quae paullo majori cohaereant nixu, a viribus machinae noſtrae non ſuperari, ſed omni orbatas facile ſolubili integras quaſi e corpore ejici, atque exterminari. Utinam, qui de cibi potuſque concoctione ſcripſerunt, accuratius perpendiſſent intimam ventriculi humani fabricam, ejusque in corpore poſituram & connexionem! mirabile inveniſſent conceptaculum, quod & calore ſuo blando digerat optime ingeſta, inteſtinosque in iis ſuſcitet motus, & ex millenis arterioſis fiſtulis, in cavum ejus pendulis ſecretum ab arterioſo, per arterias majores copioſiſſimas allato, ſanguine, humorem tenuem, blandum, ſaponaceum, copioſiſſimum, tum & parciorem, minuſque dilutum, ex glanduloſis folliculis,

 per-

perpetuo ſtillet, qui diluendo, macerando, ſolvendo, miſcendoque ſimpliciter inſignem aſſumtis inducant mutationem. Animadvertiſſent blandam ejus fibrarum motricium contractionem, peregrina et naturales illos humores ad ſe mutuo determinare, miſcere intimius non ſolum, ſed ſimul etiam urgere, premere, comprimere, atterere ea, quae tanta in eo haereant copia, ut extendendo vim fibris poſſint inferre: haecque omnia maxime juvari reſpirationis in ventriculum efficacia. Hanc ſibi legem dicere ſi voluiſſent ratiocinantes, tot opinionum commenta neceſſe non fuiſſet, ut deleret Anatome.

Sed vix fidem Vobis A. H. faciet oratio mea, cum diſputabit, quam parum firmis fundamentis maximae ſaepe innitantur auctorum hypotheſes, tum in explicandis humani corporis functionibus, tum in faciunda Medicina. Crederetisne, ſuccum pancreaticum, quem ſe nunquam vidiſſe, aut examinaſſe alibi fatentur, tanquam unum ex primariis Medicinae fundamentis agnoviſſe et tradidiſſe fama Celeberrimos Medicos, eo quod acidum tantum fuerint opinati, niſi id ſcriptis mandatum omnibus reliquiſſent

ad-

admirandum. Et quod majorem faciat admirationem, quis facile adduceretur, ut crederet, tam difficulter ſemel inſitam ex animis hominum evelli opinionem, ut ipſis ſuis ſenſibus uti neſciverint, niſi ipſi anatomici, praeceptorum encomiis ad inveſtigandum incitati, quem tandem invenerant pancreaticum ſuccum, talem re vera ſe inveniſſe, qualem ab iis depraedicari audierant, crediſiſſent & memoriae prodidiſſent; quorum tandem errorem Bohnii, Brunneri, Nuckii & quotidiana experimenta manifeſte adeo coarguerunt.

Si jam circumſpiciamus paulliſper mentibus noſtris vias, per quas confectum ex aſſumtis chylum in corpus omne dividi cenſuerunt, expurgatos iterum per Anatomen errores deprehendimus. Veteres exiſtimaſſe ſcimus, ſecretum & depuratum ab aridioribus recrementis chylum e ventre & inteſtinis, velut e promptuaria cella, per patula venarum meſeraicarum oſcula ingredi, & hinc ad jecoris portas, tanquam ad communem coctionis & ſanguificationis officinam deferri, & traduci. Hancque unam viam agnoverunt, per quam tanta chyli copia raperetur, uſque dum a Caſparo Aſellio, vivum

forte canem incidente, & longe aliis intento, ſingularia hic invenirentur venoſa vaſa, quae naturaliter nullum unquam ſanguinem, ſed aliquot a paſtu horis lacteum veherent liquidum, idque omne ad meſenterii deferrent centrum. Hic cum ſubſiſteret, nec ab Anatome porro lucis quidquam acciperet, & menti nimis alte infixa eſſet chyli ad hepar pro ſanguificatione traducendi putata neceſſitas, inde iterum omnem ad hepar tranſire putavit. Has rurſum Pecquetum vidimus diſcuſſiſſe tenebras, quum lacteum humorem ex omnibus illis vaſis in commune receptaculum effundi, & inde per ſingularem canalem in venam ſubclaviam ſtillari demonſtravit.

Sed quid haec omnia fuſe lateque mea diſputat oratio, quum teſtatum facere queant pleraque omnia recentiorum ſcripta, quantum demerſa fingentium temeritate Phyſiologia medica Anatomes cultu emerſerit. Nonne e renibus fermenta ſtercorea, putrefactiva, lixivialia ejecit Anatome? Nonne, ante perſpectam pancreatis fabricam, & connexionem, erat tantum arteriarum & venarum ſuſtentaculum, emunctorium hepatis & lienis; vel & lienis biliaria quaſi veſicula? Nonne pulſus arteriarum fiebant ab arte-

riis

riis ſeſe vi quadam dilatantibus & ad follium ſimilitudinem admittentibus ſanguinem ? Nonne ante detectos lacrymalis glandulae excretorios ductus, lacrymae oriebantur, vel a pituita cerebri per oſſis ſphenoidis, aut ethmoidis, aut ſimilium, foramina in oculos depluente? Vidimusne eas per nervos eo deduci, & a vaporibus ex oculis halantibus oriri ? Quid dicam de aëre naribus hauſto per proceſſus mammillares ad ventriculos cerebri tranſeunte? De dura matre intra calvariam ſua contractione premente encephalon, alteri cordis inſtar, ſeparationis, & diſtributionis fluidi nervei cauſa ? De chylo ad mammas ex thoracico ductu per ſingulares canales recta deferendo? De pineali glandula omnium nervorum origine ? De aqua in pericardio naturaliter in ſanis repperiunda? De epidermide ab humore rorido, ſalino, viſcidiuſculo, coagulabili, e vaſis cutaneis exſudante & vel a calore, vel frigore, coagulato vel ſiccato naſcente ? Quae ſingula & infinita ejuſmodi alia, ſi fugata ex medicorum ſcholis anniterer oſtendere, elegantiſſima Wirſungii, Graeſſii, Harvaei, Loweri, Stenonis, Malpighii, Ruyſchii & aliorum maximae induſtriae anatomicorum inventa ordine recenſerem? Quantopere

topere in toto procreationis negotio explicando diſputatum eſt & hallucinatum, donec poſterioribus temporibus Anatome certiora demonſtravit. Et plurima ſane in tanta materiei ubertate animo meo adhuc obverſantur, quibus proditos & confutatos per Anatomen errores facile oſtenderem, niſi aquam jam effluxiſſe animadverterem, & cum aliis artibus nequeam, ipſa ſaltem brevitate hunc ſermonem commendare decreviſſem. Quis igitur miretur obſcuriſſimam manere partium functionem, quarum fabrica penitus non poſſit perſpici? Quis miretur thymi, lienis, renum ſuccenturiatorum uſus obſcuros eſſe & fere ignotos, quum fabrica eorum ab Anatome tam parum ſit illuſtrata? O amabilem ergo et omnibus medicis nunquam ſatis excolendam Anatomen! ſine qua in cognoſcenda vita et ſanitate humana, nihil unquam certi et perſpicui poſſunt adſequi, cujus ductu probabilia ab incertis, vera a falſis ubique facile diſtinguunt. Felices illos medicos, qui non minimam ſuae induſtriae partem in hoc ſtudio conſumſerunt! Felices, qui tales nanciſcuntur praeceptores, qui ex cognita fabrica partium ad intelligendum actionum earum exercitium, et inde ad cogno-

ſcenda

ſcenda earum impedimenta non praecipiti curſu, ſed lento gradu ſuos ducunt diſcipulos.

Quam anatomicae exercitationis praeſtantiam & utilitatem quum agnoſceretis Nobiliſſimi & Ampliſſimi hujus Academiae Curatores, ſapienter curaviſtis, ut & in veſtra Academia gnaviter ei incumbere poſſet ſtudioſa juventus. Et cum e re ejus fore crederetis, Clariſſimum Leusdenum, qui maxima cum laude hanc ſpartam adhuc ſuſtinuit, ad praxin medicam docendam tranſire, vacuum, hac permutatione, ab eo relictum locum me inprimis implere voluiſtis. Quod quam prudenter feceritis, meum non eſt dijudicare, ne vel de me ipſo nimis ample & elate ſentiendo, laborare viderer arrogantiae opinione, vel ſi quid in me ſit, cur me hoc munere ornandum & augendum judicaveritis, id verbis extenuando, ſim adverſus veſtra judicia improbe curioſus. In litteris & Medicina natum, ſuſceptum, educatum, a Patre ad docendum inſtitutum, domeſticis exemplis tantopere incitatum, in Celeberrimum hoc ſapientiae Theatrum me produxiſtis; pro quo beneficio debitas Vobis grates ago, & ne Vos, Eoſque, quorum apud Vos tantum valuit mei

commendatio, facti aliquando poeniteat, omnes induſtriae meae nervos contendam. Quae in Leydenſi Academia, altera illa mea patria, a Celebratiſſimis & omni mea laude majoribus Viris, tum in univerſa Medicina, tum in Anatome & Chirurgia didici, & quae propria induſtria aſſequi potero, in Veſtrae Academiae commoda convertere, omni ſtudio, & diligentia, conſtantia, conabor. Et modo meis conatibus favere, veſtraque benevolentia porro haud indignum me judicare velitis, operam dabo, ut, ſi veſtra de me judicia penitus ſuſtinere nequeam, tamen aliqua ſaltem ex parte respondeam illi exſpectationi, quam de me in multorum animis auctoritas veſtra concitavit.

Hoc etiam de publico bene merendi ſtudio, obſequiis meis, & quo potero officiorum genere, Vobis, Celeberrimi omnium artium & diſciplinarum Profeſſores, me ingerere conabor, ſi me in amicitiam veſtram recipere, & me aetate uſuque rerum longe ſuperiores veſtris conſiliis juvare volueritis, in perpetuum me Vobis devincietis.

Nihil vero mihi erit gratius, nihil acceptius, quam ut commodis veſtris inſerviam, Ornatiſſimi

mi Juvenes, qui Medicinae operam dare decreviſtis. Qua jucunditate in artificioſiſſimam humani corporis fabricam introſpiciemus! qua diligentia, quo ardore, abditiſſima ejus luſtrabimur penetralia! modo praeeuntem ſequi, & parandas vobis epulas veſtro conventu diligenter celebrare volueritis, pabulum ſtudio & doctrinae veſtrae quotidie ſuppeditabo.

DIXI.

QM
25
A149
1723